

СТАНОВЛЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми : дослідження тенденції розвитку волонтерства в Україні.

Мета : соціально-філософський аналіз волонтерства в Україні.

Об'єкт дослідження: тенденції розвитку волонтерського руху в Україні.

Предмет дослідження: Волонтерство як феномен цивілізованого суспільства.

Волонтер – це людина яка займається суспільно корисною діяльністю.

Початок розгалуження мережі центрів соціальних служб для молоді в Україні припадає в основному на 1992-1993 роки. Інтенсивний розвиток та специфіка роботи цих служб зумовлені вимогами часу, що водночас викликало потребу у створенні багатопрофільної інфраструктури, складовою частиною якої, поряд з професійними соціальними працівниками, змогли б стати добровільні помічники-волонтери. Волонтерські служби при центрах соціальних служб для молоді поступово стали одним із напрямів державної молодіжної політики. [1 – 1с]

За приналежністю до певної організаційної структури волонтерів України можна розділити на дві умовні групи: волонтери, які працюють при центрах соціальних служб для молоді; волонтери, які є членами різних громадських організацій. У змісті діяльності різних груп волонтерів багато спільного, але організаційні принципи значно різняться, тому доцільно розглядати їх окремо. [1- 1с]

Вивчення складу волонтерських груп при центрах соціальних служб для молоді науковцями Українського інституту соціальних досліджень (1998р.) дозволило розподілити волонтерів на чотири групи: за віковою категорією, основним місцем навчання, роботи, рівня освіти. [1 – 1с]

1. Перша група – учні старших класів шкіл, студенти технікумів та коледжів.

2. Друга група - студенти вищих навчальних закладів (переважно з відділень педагогіки, психології, соціальної роботи), які звертаються до центрів ССМ з приводу практичної допомоги у навчанні за профілем діяльності центрів або проходять в центрах навчальну практику.

3. Третя група - батьки проблемних дітей та підлітків.

4. Четверта група – волонтери – фахівці (психологи, педагоги, соціальні педагоги, юристи, лікарі). [1- 1с]

Волонтери, які входять до зазначених вище груп, значно відрізняються за мотивами своєї участі у добровільній діяльності за професійними можливостями та інтенсивністю включення до волонтерської діяльності. Зупинюся на рисах волонтерів - підлітків. Звичайно, їх професійна кваліфікація надзвичайно низька, проте вони володіють іншими якостями, завдяки яким ця категорія волонтерів незамінна у практичній діяльності. [2 – 1с]

По-перше, підлітки абсолютно мобільні, тому роботу, пов'язану з виходами на вулиці, проведення ігротек виконують дуже добре.

По-друге, у підлітків немає комунікаційних проблем з дітьми-об'єктами соціальної роботи, на яких спрямована значна частина програм, що реалізуються ЦССМ з дітьми вулиці та підлітками з групи ризику. Вони не лише проводять соціологічні опитування молоді та підлітків, аналізують матеріали дослідження разом з тими ж підлітками з позицій їх розуміння ситуацій в молодіжному середовищі, але й включаються в організацію та проведення дозвіллевих форм роботи, що дуже актуально для ЦССМ. [2 – 1с]

Третя унікальна риса волонтерів-підлітків - їх бажання оволодіти новими знаннями та навичками.

Вона дозволяє підключати їх до нових, ще не розроблених програм, коли паралельно з роботою йде активне навчання, пошук нових форм та методів. 5

Досвід показує, що чим цікавіша підліткам робота, яку вони виконують, тим частіше вони готові співпрацювати. Для волонтерів-підлітків дуже важливим є увага до роботи, яку вони виконують, рівні права у стосунках із старшими. Однак, саме визнання їхньої роботи в однолітками стає визначним у вирішенні питання: продовжувати волонтерську роботу чи ні. На думку експертів, залучення молодих людей до волонтерства активізує їх у плані самовизначення. Здійснюється і їх самопізнання, саморегуляція, самореабілітація, самоосвіта та самовиховання. Зрозуміло, що всі волонтерські групи при ЦССМ діють у межах соціальних програм, які реалізуються конкретним центром і передбачені планом його роботи, завданнями, покладеними на центри державою. [3 – 1с]

Тому центри ССМ планують систематичне навчання волонтерів: наради, дискусії, семінари, «круглі столи», тренінги, що дозволяє урізноманітнити форми ознайомлення волонтерів із змістом, напрямками, особливостями та видами соціальної роботи. [3 – 1с]

Методичні рекомендації для організації роботи волонтерів.

Волонтеру слід дотримуватися ustalених норм поведінки:

1. Пройти обов'язковий інструктаж перед тим, як приступити до роботи;
2. Не проявляти недобррозичливості, зневаги, недовіри і не піддаватися на провокації;
3. Бути ввічливим; виконувати вимоги правоохоронних органів у цій діяльності;
4. Брати участь у тренінгах з психологічного розвантаження;
5. Пам'ятати телефон соціальної служби для молоді, де ти працюєш або керівника.

Як знайти і не втратити добровільних помічників Добровільні помічники є основою більшості громадських організацій у розвинутих країнах і країнах, що розвиваються. [4- 109с]

Щоб знайти добровільних помічників, потрібно:

1. Створити «банк талантів», де зберігатимуться форми, заповнені членами організації. У тих формах повинні бути дані про їх уміння, інтереси, досвід і готовність виконувати ті чи інші завдання.
2. Розробити опис посадових обов'язків усіх членів організації, що виконуватимуть різноманітні функції у межах проекту; з'ясувати, скільки людей буде необхідно, якими навичками й уміннями вони повинні володіти.
3. Скласти орієнтовний список людей, котрі можуть бути зацікавлені у виконанні тієї чи іншої роботи по проекту і які володіють необхідними для цього навичками й уміннями.
4. Запропонувати кандидатам співпрацювати в рамках проекту. Пообіцяти сприяти необхідному навчанню, оволодінню методиками, літературою. [4 -109с.]

Висновок в нас очевидний, волонтерство в Україні розширюється у хорошому темпі, і щоб воно було ще кращим ви також можете долучитись до цього.

Список використаних джерел

1. Голованова Т.П., Гапон Ю.А. Волонтерство в соціальній роботі як феномен цивілізованого суспільства. Запоріжжя, 1996.
2. Пинкус А., Манахан А. Практика социальной работы (формы и методы).- М.:» Союз», 1993.
3. Соловьев А. Процесс рождения новых профессий: социальная работа в США, Великобритании и России // Взаимосвязь социальной работы и социальной политики.- М.: АСПЕКТ ПРЕСС, 1997.
4. Теоретичні аспекти і практичні шляхи залучення волонтерів до соціальної роботи: звіт тимчасового творчого колективу/ Український інститут соціальних досліджень. – К., 1998,-109с.